

POSTANOWIENIE

15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 15 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M.T.
z udziałem E.B. i E. w W.
o podział majątku wspólnego,
na skutek skargi kasacyjnej M.T.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z 30 czerwca 2023 r., V Ca 33/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki 2700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

[AG]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 czerwca 2023 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, po rozpoznaniu sprawy z wniosku M.T. z udziałem E.B. oraz E. w W. o podział majątku wspólnego, zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z 5 listopada 2021 r. w punkcie pierwszym (I) w ten sposób, że:

1. ustalił, że w skład majątku wspólnego M.T. i E.B. wchodzi prawo własności lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w G. przy ul. [...], wraz ze związanym z własnością lokalu udziałem w nieruchomości wspólnej,

o wartości 325 200 zł;

2. ustalił, że w skład majątku wspólnego M.T. i E.B. wchodzi kwota w wysokości 216 666,67 zł uzyskana ze sprzedaży w toku postępowania egzekucyjnego prawa własności nieruchomości zabudowanej stanowiącej działkę nr [...], która została zaliczona na poczet postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. w sprawie Km [...] z udziałem dłużników E.B. i M.T. dotyczącego wspólnego zadłużenia;

3. dokonał podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że prawo własności nieruchomości opisanych w punkcie 1.1 postanowienia przyznał na wyłączną własność wnioskodawcy M.T.;

4. ustalił, że uczestniczka postępowania E.B. dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 9 216 zł i z tytułu połowy nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny przysługuje jej kwota 4 608 zł;

5. ustalił, że uczestniczka postępowania E.B. dokonała spłaty z majątku osobistego wspólnych długów w kwocie 18 000 zł i z tytułu połowy spłaconych długów przysługuje jej kwota 9 000 zł;

6. ustalił, że wnioskodawca dokonał spłaty z majątku osobistego wspólnych długów w kwocie 109 515,51 zł i z tytułu połowy spłaconych długów przysługuje mu kwota 54 757,75 zł;

7. tytułem spłaty i rozliczenia nakładów oraz spłaconych długów zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 121 450,25 zł, płatną w terminie 6 miesięcy od 30 czerwca 2023 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w terminie płatności;

8. oddalił wnioski wnioskodawcy i uczestniczki w pozostałym zakresie;

w punkcie drugim (II) oddalił apelację w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach postępowania (punkty III-VI).

Wnioskodawca złożył skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości i wniósł o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi uczestniczka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na oczywistą zasadność skargi. Z rozważań wniosku nie wynika jednak, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co wymaga wykazania – przez przytoczenie juredycznych argumentów – że zaskarżone orzeczenie jest

wadliwe w sposób elementarny i widoczny już na pierwszy rzut oka (zob. m.in. postanowienia SN z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że w ramach postępowania działowego rozliczeniu podlega całość stosunków majątkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności, natomiast przedmiotem podziału pozostaje stan czynny masy majątkowej w czasie orzekania o podziale (tylko aktywa). Sąd nie uwzględnia przy podziale majątku wspólnego składników majątku, które po dniu ustania wspólności, a przed dniem podziału, zostały zbyte, utracone, zniszczone lub zużyte przez oboje małżonków lub jednego z nich. Na wniosek zainteresowanych rachunkowo uwzględnia się ich wartość, jeśli z ustaleń konkretnego przypadku wynika, że zostały zbyte lub zużyte bezpodstawnie, roztrwonione lub umyślnie zniszczone (zob. postanowienie SN z 24 marca 2022 r., II CSKP 213/22).

W sprawie nie zostały spełnione powyższe przesłanki. Zgodnie bowiem z ustalonym stanem faktycznym, którym Sąd Najwyższy jest związany, uczestniczka utraciła nieruchomość w związku z jej licytacyjną sprzedażą. Sąd Okręgowy wskazał, że kwota pochodząca ze sprzedaży nieruchomości została przeznaczona na spłatę zadłużenia i nie powinna wpływać na wartość spłaty między wnioskodawcą a uczestniczką. Wnioskodawca, który do pewnego momentu był współdłużnikiem solidarnym, nie dokonywał zaś spłat zadłużenia hipotecznego, nie przeciwdziałał wypowiedzeniu umowy o kredyt hipoteczny i nie podejmował negocjacji z wierzycielem.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak wyżej.

[a.]